

**Brigitte Vermeersch
en Greet Decin**

'100 redenen om leraar te worden'

"Leraar, je mag trots zijn op wat je doet!"

Die boodschap klinkt oorverdovend in het boek

"100 redenen om leraar te worden".

Brigitte Vermeersch en Greet

Decin laten gedreven leraren

aan het woord over waarom ze

voor dit beroep (blijven) kiezen.

Getuigenissen die inspireren, ontroeren,

begeesteren en telkens weer de schoonheid en

de kracht van onderwijs blootleggen.

Brigitte: Voor ons moest het boek de stem van de leraar zijn. Iedereen spreekt óver leraren maar wat vinden leraren zelf? Daarom deden we een oproep: Waarom ben jij leraar geworden? Vertel ons je verhaal.

Greet: We kreeg vlot getuigenissen binnen. Heel diverse verhalen. Ik heb de livingvloer vol gelegd: kan ik hier een structuur in zien? In het begin is dat moeilijk omdat elk verhaal uniek is. Dat vind ik heel krachtig. Er zijn honderden redenen om leraar te worden en te blijven.

>>

TEKST
Isabel Rots

FOTO'S
Michael De Lausnay

Brigitte Vermeersch is expert onderwijs bij VRT NWS. Greet Decin is programmadirecteur van de lerarenopleiding bij hogeschool UCLL.

'Leraren vragen:
laat ons lesgeven, geef ons
de ruimte en de vrijheid om
dat op een authentieke
manier te doen.'

Brigitte Vermeersch (rechts) (VRT NWS)

‘Je moet kunnen terugvallen op een team dat je ondersteunt, waar je kan leren: hoe pak je het aan? Je kan niet alles meekrijgen in een lerarenopleiding.’

Greet Decin (Hogeschool UCLL)

➤ Brigitte: Op een bepaald moment heb ik uit elke getuigenis de “waarom” gehaald. Zo kwam ik uiteindelijk, geloof het of niet, aan een lijst van exact 100 redenen. De analytische geest van Greet heeft al die redenen gestructureerd aan de hand van vier vragen. WIE? Velen zijn geïnspireerd door een persoon door wie, met wie of voor wie ze de job doen. De WAT-vraag slaat op de inhoud van het beroep, zoals passie voor het vak of liefde voor het leren. HOE? gaat over de manier waarop je de job invult, bijvoorbeeld welke talenten je inzet. Bij de WAAROM? kwam vaak terug dat mensen als leraar een verschil willen maken.

Greet: Het fijne aan het boek is dat je het niet van a naar z hoeft te lezen. Je kan lukraak af en toe een stukje lezen. Elke keer ik het opensla, herontdek ik dingen. En ik heb het geschreven (lacht).

Wat valt jullie op in de getuigenissen?

Brigitte: Veel mensen hebben een heel verhaal van waaruit ze voor het onderwijs kiezen. Dat

vind ik zo schoon. Zoals Majida. In haar thuisland waren leraren streng en waren er lijfstraffen. Toen ze naar België verhuisde, merkte ze dat leraren hier anders zijn. Toch miste ze als kind een aanspreekpunt. Later is ze zelf leraar geworden, precies omdat ze een rolmodel wil zijn voor kinderen met een andere achtergrond. Of Valerie, moeder van een kindje met een autismespectrumstoornis. Ze merkte dat ze de leerstof goed kon uitleggen aan haar dochtertje en ze wou dat ook voor andere kinderen doen. Hoewel ze een masterdiploma had, koos ze bewust voor de lerarenopleiding lager onderwijs want ze wou in het basisonderwijs lesgeven en oog hebben voor kinderen met een beperking.

Greet: De WIE-vraag komt vaak voor. Maar ook de liefde voor hun vak. Belangrijk! Je kunt coachen maar daarmee ben je geen leraar. Je moet iets in het midden leggen. Zoals onze leraar kunstonderwijs. Prachtig hoe ze naast die kinderen staat en samen met hen zoekt: wat is die muziektaal? Wat lukt voor jou? Wat niet?

Welk verhaal raakt jullie het meest?

Greet: Het verhaal van Harry die houtbewerking geeft in het beroepsonderwijs. Hij zegt: ik doe het voor mijn mannen. Er schuilt zoveel liefde in die woorden: voor “mijn” mannen.

Brigitte: Het verhaal van Reyhan die in het zesde leerjaar de vraag kreeg: wat wil je worden? Ze had een heel goede meester en ze wou heel graag leraar worden maar ze vreesde dat haar Nederlands niet goed genoeg was. Haar meester schreef op haar laatste rapport dat ze een zeer goede juf zou worden. Reyhan vertelde ons dat ze elke dag tien woorden Nederlands leerde en die in zinnen gebruikte. Omdat die meester in haar geloofde.

Ze heeft haar lerarendiploma gehaald en ze is teruggekeerd naar haar meester om het hem te tonen. De hele klas applaudisseerde voor haar! Ik krijg er nog koud van als ik het vertel. Dat toont hoe het lesgeven bij sommigen echt in hun persoon zit. In het boek zeggen we: je kan niet een beetje leraar zijn. Je bent leraar. Dat houdt ook risico's in, het gevaar dat je je helemaal verliest in de job. Je moet echt wel zorgen dat je je grenzen zet, dat je voor jezelf zorgt, dat je niet alles wat die kinderen in hun rugzakje hebben op jou neemt.

Greet: Daarvoor moet je kunnen terugvallen op een team dat je ondersteunt, waar je het kan doorgeven als het nodig is of kan leren: hoe pak je het aan? Je kan niet alles meekrijgen in een lerarenopleiding. Het is belangrijk dat je aan collega's kan zeggen: dat is hier aan het gebeuren, ik heb dat nu zo aangepakt, het is niet al te best gelopen, de volgende keer zou ik het zo willen doen.

Brigitte: Die reflecties hebben wij toegevoegd aan de verhalen want we wilden een positief boek over onderwijs en het leraarschap maar we wilden ook niet verbloemen dat dat een moeilijke en vermoeiende job is en dat je dus grenzen moet stellen. Dat alles zo complex geworden is, de diversiteit in onze klassen, dat je dat niet meer alleen kunt als leraar maar dat je ook niet alleen bent.

Bijna alle redenen in het boek hebben te maken met de leerlingen en – via het werken met jonge mensen – met de zorg voor een betere wereld. Is het dat wat mensen aantrekt in het beroep?

Brigitte: Absoluut. Of je nu kleuterjuf bent of leraar lager onderwijs, secundair onderwijs, docent in het hoger onderwijs ... al die leraren hebben gemeen dat ze kinderen, jonge mensen, volwassenen willen verder krijgen, kansen willen geven, een duwtje in de rug geven.

Greet: Je doet het voor die kinderen, die jongeren, om met hen in interactie te gaan. De kunst van onderwijs is: met hen in gesprek gaan over een inhoud. Die jongeren wil ik in mijn lerarenopleiding zien terecht komen. Jongeren die in de jeugdraad zitten, in overlegorganen, in discussiegroepen of in de jeugdbeweging ... spreek hen aan. Dat zijn gasten die graag met anderen in interactie gaan. Die zoek ik, die wil ik, die moet ik vinden.

Brigitte: Greet gebruikt een heel mooi woord in het boek: virtuositeit. Dat wil zeggen dat het niet allemaal planbaar en regelbaar is. Het moment leent zich om op iets in te gaan en dat wordt een magisch moment. Zo schoon! Dat wilden we in het boek meegeven: een leraar is een professional, iemand die zijn vak kent, die zijn job kent, die leerlingen wil laten leren, die zelf wil bijleren en steeds op zoek is naar een goede lesaanpak. Leraren vragen: laat ons lesgeven, geef ons de

ruimte en de vrijheid om dat op een authentieke manier te doen. Leerlingen hebben het direct door als je niet echt voor de klas staat. Dat lukt nooit.

Wat betekent dat als we mensen willen laten kiezen voor dit beroep en hen gezond en gelukkig in het beroep willen houden?

Brigitte: Dan moet je precies inzetten op wat die getuigenissen van al die leraren naar voren brengen: zij willen met jonge mensen bezig zijn, hen vooruit brengen, het verschil maken. Zij zijn zich erg bewust van de maatschappelijke impact die zij als leraar kunnen hebben doordat zij waarden meegeven aan een toekomstige generatie. Als je blijft, laat leraren geen tijd steken in administratieve paperassen want dat is zo jammer. Die tijd zouden ze kunnen steken in die jongeren of in de voorbereiding van een les zodat ze heel de klas kunnen meenemen in een verhaal en laten bijleren. Dat is wat voor hen de job aantrekkelijk maakt.

Greet: Het gaat over hun professionaliteit, over authenticiteit en vertrouwen. Als je geen vertrouwen geeft en strak controleert, dan vertrekt de professional, dan vertrekken de talentrijke leraren want die kunnen hun talenten, kennis en creativiteit niet meer inzetten. Dan krijg je uitvoerders van een bepaald stramien. De vraag is: zijn dat leraren? Begeesteren die jongeren tot leren? Het gaat over enthousiasmeren over je onderwerp. Het gaat niet over: nu moet ik vraag 1 stellen volgens de handleiding, dan vraag 2. Zo begeester je geen kinderen! Want leren doet wat pijn hé.

Brigitte: Geef leraren ruimte en vrijheid om zelf hun lessen in te vullen, ruimte om bij te leren. Als je daarop inzet en als die leraren naar buiten brengen wat ze allemaal bijleren, wat ze allemaal doen en verwezenlijken met hun leerlingen, dan ga je een ander beeld krijgen van de job. Om de cirkel rond te maken: het zijn die professionele, authentieke leraren die op hun beurt hun leerlingen inspireren om leraar te worden. Daar ligt de sleutel. Als je talentrijke leraren voor de klas wil, dan moet je ze ook als echte professionals behandelen en hen voor een stuk zelf aan het roer zetten.

Belangrijke rol voor het COV

Welk advies hebben Greet en Brigitte voor het COV? Greet: Voor mij staat de professionaliteit van de leraar centraal. IJver ervoor dat die ten volle kan waargemaakt worden en ondersteun leraren hierin. Rechtszekerheid en werkcomfort moeten erop gericht zijn dat leraren professionals kunnen zijn en blijven. Dat is de kern.

Brigitte: Ik vind dat jullie dat met Basis enorm goed doen. Zeker die dossiers in het midden zijn schitterend en versterken de professionaliteit want je brengt ideeën binnen. Mijn advies: zet daar verder op in.

Win een boek!

Wil je een van de vijf exemplaren (met dank aan Lannoo Campus) van “100 redenen om leraar te worden” in je brievenbus vinden? Stuur een mail met je gegevens naar cov.basis@acv-csc.be.

